

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΗ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΜΑΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ ΚΑΙΣΑΡΑΣ ΦΛΑΒΙΟΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ
ΝΙΚΗΤΗΣ ΤΩΝ ΑΛΑΜΑΝΝΩΝ, ΓΟΤΘΩΝ, ΦΡΑΓΚΩΝ,
ΓΕΡΜΑΝΩΝ, ΑΝΤΩΝ, ΑΛΑΝΩΝ, ΒΑΝΔΑΛΩΝ, ΑΦΡΙΚΑΝΩΝ,
ΕΥΣΕΒΗΣ, ΕΥΤΥΧΗΣ, ΞΑΚΟΥΣΤΟΣ, ΝΙΚΗΤΗΣ & ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΣ,
ΠΑΝΤΟΤΙΝΟΣ ΑΥΤΟΥΣΤΟΣ,
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΓΚΛΗΤΟ ΤΗΣ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ

Ἐνδόμυχος πόθος μας, πατέρες συγκλητικοί, ἀποτελεῖ το νὰ ἀναλῶνουμε ἀκατάπαυστα τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ πνεύματός μας σὲ ὅλα τὰ πράγματα, ὥστε τίποτα, πὺ ἀρχίζουμε, νὰ μὴν ἐγκαταλείπεται ἡμιτελές. Στὴν ἀρχὴ τῆς βασιλείας μας, τὶς ἱερώτατες διατάξεις, οἱ ὁποῖες ἦταν διεσκορπισμένες σὲ διάφορους τόμους καὶ διαταράσσονταν ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν μεγάλη ὁμοιότητα ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν [μεταξύ τους] ἀντίθεση, σχεδιάζαμε νὰ τὶς συγκεντρώσουμε σὲ ἓνα τόμο καὶ νὰ τὶς καθαρίσουμε ἀπὸ κάθε ἐλάττωμα. Αὐτὸ ἤδη ὀλοκληρώθηκε ἀπὸ ἕξοχους καὶ εὐγλωττότατουςⁱⁱ ἄνδρες καὶ μετὰ κυρώθηκε ἀπὸ ἐμᾶς, τὸ ὁποῖο φαίνεται ἀπὸ τὶς δίδυμες διατάξειςⁱⁱⁱ, πὺ θεσπίστηκαν προηγουμένως.

§1. Ὑστερα ὡστόσο, ὅταν ἀναλάβαμε νὰ ἐπανεξετάσουμε τὸ ἀρχαῖο δίκαιο, θεσπίσαμε 50 ἀποφάνσεις^{iv} καὶ ἄλλες, πὺ ἀποσκοποῦν στὴν βελτίωση τοῦ συγκεκριμένου ἔργου, ἐνῶ δημοσιεύσαμε πάρα πολλές ἄλλες διατάξεις, μὲ τὶς ὁποῖες ὁ μέγας ὄγκος τοῦ ἀρχαίου δικαίου βελτιώθηκε καὶ συγκεντρώθηκε ὅλο τὸ ἀρχαῖο δίκαιο καὶ παρουσιάστηκε ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὰ περιττὰ μέρη καὶ ξεκαθαρισμένο στὶς Εἰσηγήσεις μας καὶ τὸν Πανδέκτη.

§2. Ἀλλὰ ἐπειδὴ οἱ νεαρές μας ἀποφάνσεις^v καὶ διατάξεις, οἱ ὁποῖες ἐκδόθηκαν μετὰ τὴν σύνταξη τοῦ Κώδικά μας, περιπλανιόνταν ἔξω ἀπὸ τὸ σῶμα αὐτοῦ τοῦ Κώδικα καὶ φαίνονταν ὅτι ἀπαιτοῦσαν τὴν φροντίδα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μας, καθόσον μερικὲς ἀπὸ αὐτὲς ἐμφανίστηκαν ἀργότερα καὶ χρειάζονταν κάποια ἀλλαγὴ μὲ ὀρθότερη κρίση παρὰ βελτίωση, [γι αὐτό, λοιπόν,] μᾶς φάνηκε ἀναγκαῖο μὲ τὸν ΤΡΙΒΩΝΙΑΝΟ, ἄνδρα ἕξοχο, ἄρχοντα, πρῶην κοιαίστορα καὶ πρῶην ὑπάτο, τὸν ἐπικεφαλῆς τοῦ ἔργου μας σχετικὰ μὲ τοὺς νόμους^{vi}, καὶ ἐπιπλέον τὸν μέγας ἄνδρα, πρῶην κοιαίστορα καὶ καθηγητὴ Νομικῆς^{vii} στὴν Βηρυτό, τὸν ΔΩΡΟΘΕΟ, καὶ ἀκόμη τὸν ΜΗΝΑ καὶ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ καὶ ΙΩΑΝΝΗ, ἄνδρες εὐγλωττότατους δικηγόρους^{viii} στὸ δικαστήριό τῆς ἐπιφανεστάτης ἔδρας^{ix}, νὰ συγκεντρώσουμε αὐτὲς τὶς διατάξεις μας καί, ἀφοῦ τὶς χωρίσουμε σὲ κεφάλαια, νὰ τὶς καταχωρίσουμε σὲ τίτλους ἔτσι, ὥστε νὰ ἀρμόζουν πρὸς

τὴν σταθερότητα τῶν τέλειων διατάξεων, καὶ νὰ τις συνταιριάξουμε μὲ τις προηγούμενες διατάξεις.

§3. Στους προαναφερθέντες, λοιπόν, μεγαλοπρεπέστατους καὶ σοφώτατους ἄνδρες ἐπιτρέψαμε νὰ κάνουν ὅλα αὐτὰ καί, ἂν χρειαζόταν κάτι βελτίωση, νὰ τὴν κάνουν ὄχι μὲ διστακτικότητα^x ἀλλὰ παίρνοντας θάρρος ἀπὸ τὴν ἐξουσία μας, καὶ [ἐπιπρόσθετα] τις περιττές διατάξεις ἢ ὅσες ἔπεσαν σὲ ἀχρησία μὲ τὴν ἔκδοση μεταγενέστερων νόμων μας ἢ ὅσες εἶναι ὅμοιες ἢ ἀντίθετες, νὰ τις ἀφαιρέσουν καὶ νὰ τις ἀποχωρίσουν ἀπὸ τὴν συλλογὴ [τῶν νόμων] τοῦ προηγούμενου Κώδικά μας· καὶ ἀπὸ τὴν μία, νὰ συμπληρώσουν τις ἡμιτελεῖς, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅσες βρίσκονται καλυμμένες μὲ τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας, νὰ τις ἀποσαφηνίσουν μὲ τὸ νέο φῶς τῆς ἀποκάθαρσης^{xi}, ὥστε ἀπὸ παντοῦ, δηλαδὴ ὄχι μόνο ἀπὸ τις Εἰσηγήσεις καὶ τὸν Πανδέκτη, νὰ ἀνοίγεται δρόμος ὀλοφάνερος καὶ ἀνοικτός^{xii}, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τις διατάξεις τοῦ Κώδικά μας νὰ φωτίζει τοὺς πάντες ὅλο τὸ φῶς χωρὶς νὰ ἀφήνεται κάμμια διάταξη οὔτε ὅμοια οὔτε ἀντίθετη οὔτε ἀχρηστη, ἐπειδὴ σὲ κανένα δὲν εἶναι ἀμφίβολο ὅτι αὐτό, ποὺ ἡ νέα ἀνακάθαρση ἔχει ἐγκρίνει, ἔχει μεγάλη δύναμη καὶ εἶναι πάρα πολὺ ὠραῖο. Γιατὶ στὰ ἀρχαῖα βιβλία βρίσκουμε νὰ ἔχουν γίνει ὄχι μόνο στὶς πρῶτες ἐκδόσεις ἀλλὰ καὶ στὶς δεύτερες, τις ὁποῖες οἱ ἀρχαῖοι ὀνόμαζαν ἀπὸ τὴν ἐπανελημμένη ἀνάγνωση, ποὺ σημαίνει ὅτι ἦταν εὐκόλο γιὰ ὅποιον ἔψαχνε νὰ βρεῖ, ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Οὐλπιανοῦ, ἄνδρα σοφωτάτου, ὅσα εἶχε γράψει πρὸς τὸν Σαβίνο.

§4. Ὅλα αὐτὰ, λοιπόν, συντελέστηκαν ἀπὸ τὴν δική μας πρωτοβουλία, ὅταν ὁ μνημονευθεὶς Ἰουστινιάνειος Κώδικας, ἀφοῦ καθαρίστηκε ἀπὸ τοὺς προαναφερθέντες ἐνδοξότατους καὶ εὐγλωττότατους^{xiii} ἄνδρες καὶ ἔγινε περίλαμπρος^{xiv}, ὅλα ὕστερα ἀπὸ δική μας διαταγὴ περικόπηκαν ἢ αὐξήθηκαν ἢ ἀναπληρώθηκαν ἢ μεταβλήθηκαν. [Ἐπειτα] μᾶς παρουσιάστηκε καὶ προστάξαμε νὰ γραφεῖ αὐτὸς ἐξ ὀλοκλήρου δεύτερη φορὰ ὄχι ἀπὸ τὴν προηγούμενη σύνθεση ἀλλὰ ἀπὸ τὴν νέα καθαρισμένη [σύνθεση] καὶ αὐτὸς μόνον, στηριζόμενος στὸ κῦρος τῆς ἐξουσίας μας, καθόσον ἀρμόζει στὶς ἱερὲς διατάξεις, νὰ χρησιμοποιεῖται στὰ δικαστήρια ἀπὸ τὴν τέταρτη ἡμέρα τῶν καλενδῶν τοῦ Ἰανουαρίου τῆς τέταρτης ὑπατείας τῆς δικῆς μας καὶ τοῦ ἐπιφανεστάτου^{xv} ἄνδρα Παύλου, χωρὶς νὰ ἐπιτρέπεται ἢ ἐπίκληση ἄλλης διατάξης ἔξω ἀπὸ αὐτὸν τὸν Κώδικα, ἐκτὸς καὶ ἂν ἀργότερα ἢ ποικίλη φύση τῶν καταστάσεων θὰ δημιουργήσει κάτι καινούργιο, τὸ ὁποῖο θὰ χρειαστεῖ τὴν ἐπικύρωσή μας. Διότι εἶναι σὲ ὅλους βέβαιο τὸ ὅτι, ἂν κάτι στὸ μέλλον φανεῖ καλύτερο καὶ ἀναγκαστικὰ θὰ πρέπει νὰ ἀναχθεῖ σὲ διάταξη [νόμου], αὐτὸ ἀπὸ ἐμᾶς καὶ θὰ θεσπιστεῖ καὶ θὰ περιληφθεῖ σὲ ἄλλη συλλογὴ [νόμων], ἢ ὁποῖα θὰ ἀποκληθεῖ μὲ τὸ ὄνομα τῶν Νεαρῶν διατάξεων.

§5. Μὲ ἐπανελημμένες, λοιπόν, προσταγές σὲ κανένα δὲν ἐπιτρέπουμε πιά νὰ ἐπικαλεῖται κάποια διάταξη ἀπὸ τὶς [50] ἀποφάνσεις^{xvi} μας ἢ ἀπὸ ἄλλες διατάξεις, πὺ θεσπίσαμε προηγουμένως, ἢ ἀπὸ τὴν πρώτη ἔκδοση τοῦ Ἰουστινιάνειου Κώδικα, ἀλλὰ μόνο ὅ,τι βρίσκεται γραμμένο στὸν παρόντα ἀνακαθαρμένο καὶ ἀνανεωμένο Κώδικά μας, νὰ ὑπερισχύει σὲ ὅλες τὶς ὑποθέσεις καὶ νὰ χρησιμοποιεῖται στὰ δικαστήρια. Προστάξαμε ἐπίσης, νὰ γραφεῖ αὐτὸς [ὁ Κώδικας] κατὰ μίμηση τῶν Εἰσηγήσεων καὶ τῶν Πανδεκτῶν μας, χωρὶς ἀμφιβολίες σχετικὰ μὲ τὰ σύμβολα, ὥστε ὅ,τι ἔχει συντεθεῖ ἀπὸ ἐμᾶς, νὰ λάμπει καὶ στὴν συγγραφή καὶ στὴν κύρωση^{xvii}, ἂν καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν αἰτία τὸ σύνολο αὐτοῦ τοῦ Κώδικα αὐξήθηκε σὲ μεγαλύτερο ἀριθμό. Ἀγιώτατοι καὶ λαμπρότατοι πατέρες^{xviii}, γιὰ νὰ σᾶς φανερωθοῦν οἱ κόποι μας καὶ νὰ κυριαρχοῦν γιὰ πάντα, θεωρήσαμε σωστὸ ὅτι ὁ παρὼν αὐτὸς νόμος πρέπει νὰ ἀποσταλεῖ στὴν πολυάριθμη τάξη σας.

Ἐκόθηκε στὴν Κων/Πολη τὴν 16ῃ τῶν καλενδῶν τοῦ Δεκεμβρίου 534 κατὰ τὴν τέταρτη ὑπατεία τοῦ ἀφέντη μας καὶ παντοτινοῦ αὐγούστου Ἰουστινιανοῦ καὶ τοῦ ἐπιφανεστάτου ἄνδρα Παύλου.